

Varga Zsófia, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Kognitív Tudományi Tanszék
Németh Kornél, PhD, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Kognitív Tudományi Tanszék

Depresszió, szociális szorongás és megküzdési stratégiák a prosopagnosia tükrében

Az emberi arcok fontos információkat hordoznak magukban, detektálásuk és felismerésük kitüntetett helyet foglal el a humán szociális környezetben való tájékozódás során. A prosopagnosiával élők normál kognitív funkciók, illetve megfelelő látási készségek mellett sem képesek normál arcfelismerésre. A zavar kialakulhat az arcfelismerésben releváns agyterületek sérülésének eredményeképp, de megjelenik veleszületett formában is, amelyben a populáció nagyjából 2-2.5%-a érintett, így érthető, hogy az utóbbi években növekedésnek indult a prosopagnosiával foglalkozó vizsgálatok száma. Ezek eredményeként egyre többet tudunk a zavar háttérmechanizmusairól, neurális korrelátumairól, illetve a prosopagnosián belüli egyéni neuropszichológiai és neurális különbségekről is. Az eddigi kutatások döntő többsége azonban figyelmen kívül hagyta a személyek szociális és egyéb pszichológiai aspektusait.

Pótolva ezt a hiányt, kutatásunk célja a szociális és személyiségpszichológiai tényezők vizsgálata veleszületett prosopagnosiában. Felmértük a résztvevők megküzdési stratégiáit (CISS-48), illetve a depresszió (BDI), vonás szorongás (STAI-T) és szociális szorongás (FÉLNE-8) mértékét. Elvárásaink szerint a prosopagnosiás személyek depresszió, vonás szorongás, és szociális szorongás értéke eltér a normál arcfelismerő személyekétől, illetve eltérő módon használnak megküzdési stratégiákat. Jelenlegi, 31 fős mintánkban (18 fő normál arcfelismerő és 13 prosopagnosiás személy) nem várt módon a szociális helyzetekben megmutatkozó szorongás mértéke alacsonyabb.

Eredményeink alapján úgy tűnik, hogy a prosopagnosiával élő személyek pszichológiai szempontú vizsgálata fontos, új információkkal szolgál a zavarral kapcsolatban, így a minta további bővítésével a klinikai terápiás szempontból is fontos eredmények megerősítését várjuk. A kutatássorozat által nem csupán a prosopagnosiáról való tudásunk bővül, hanem az esetenként szükséges szakértői segítségnyújtásra is fény derülhet.